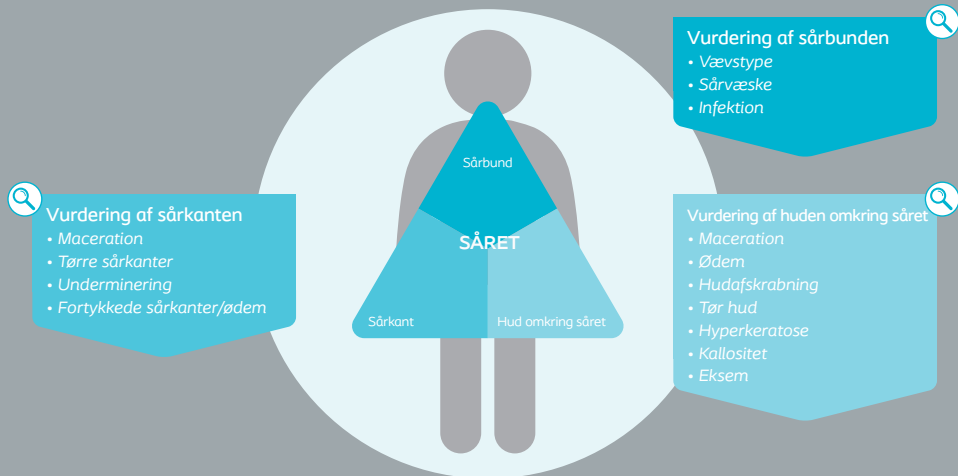


# Sår vurderingstrekanten

## Lomme guide



# Holistisk sårvurdering

## Hvad er årsagen til såret: Type, diagnose

Optimal sårbehandling starter med vurdering af patienten, der har såret.



## Vurdering af patienten omfatter:

- Kredsløb
- Komorbiditeter
- Medicin
- Ernæring & mobilitet
- Rygning & alkohol
- Patientens evne til at engagere sig i behandlingen

# Sæt mål for behandlingen

## Grundig sårvurdering gør det muligt at sætte optimale mål for behandlingen

Mål for behandlingen leder til det bedst mulige produktvalg. Det er vigtigt, at re-vurdere såret i løbet af behandlingen for at kunne følge effekten.

Hvis mål med behandlingen ikke opnås, overvej at ændre valg af produkt eller henvis til specialist for yderligere udredning og vurdering.

**For mere information:**

Besøg [www.coloplastprofessional.dk](http://www.coloplastprofessional.dk)

Holistisk  
tilgang

Sårbunden

Sårkanten

Huden omkring  
såret

Behandling

Ordlister

# Vurdér alle elementer i sårbundet



## Sårbundet - vurdering

### Vævstype

Nekrotisk



Granulation



Fibrin/  
slough\*



Epitelialisering



### Sårvæske

Niveau  Tørt  Lavt  Moderat  Højt\*

Type  Serøst  Uklart  Tøkt  
 Klart  Purulent  Rødt/blodigt

Ophobning af sårvæske\*  Ja  Nej

### Infektion

#### Lokal

- Øget smerte
- Rødme
- Ødem
- Lokal varme
- Øget væskniveau\*
- Forsinket heling\*
- Usund granulation  
/hypergranulation\*
- Dårlig lugt\*
- Lomme/fistel

\* Mistanke om biofilm  
(kliniske tegn på biofilm)

#### Systemisk

- Forværring af alle lokale tegn
- Feber
- Absces/pus
- Dårlig almentilstand
- Forhøjet infektionstal
- Lymfangitis

\* Sårvæske, der hober sig op i sårbundet

# Mål med behandling af sårbunden



## Sårbunden

Vurdering	Mål med behandlingen
<b>Vævstype</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Nekrotisk</li><li>• Fibrin</li></ul>	<i>Fjerne dødt væv</i> OBS! Debridering af tørre nekroser på iskæmiske sår skal altid rådføres med en sårspecialist
<ul style="list-style-type: none"><li>• Granulation</li><li>• Epitelialisering</li></ul>	<i>Beskytte granulations- og epitelvæv</i>
<b>Sårvæske</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Tørt</li></ul>	<i>Rehydrere sårbunden</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Lavt</li><li>• Moderat</li><li>• Højt</li></ul>	<i>Håndtere sårvæsken</i>
<b>Infektion</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Tegn på infektion</li></ul>	<i>Reducere bakteriemængden</i>

Holistisk  
tilgang

Sårbunden

Sårkanten

Huden omkring  
såret

Behandling

Ordlister

# Vurdér alle elementer i sårkanten



## Sårkanten - vurdering

Maceration



Underminering

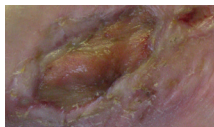


Markér position

Omfang: \_\_\_\_ cm



Tørre  
sårkanter



Fortykkede  
sårkanter/  
ødem



# Mål med behandling af sårkanten



## Sårkanten

Vurdering	Mål med behandlingen
<ul style="list-style-type: none"><li>• Maceration</li></ul>	<i>Håndtere sårvæsken og beskyt sårkanten</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Tørre sårkanter</li></ul>	<i>Rehydrere sårkanten</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Underminering</li><li>• Fortykkede sårkanter/ødem</li></ul>	<i>Fjerne dødt væv og beskytte granulations- og epitelvæv</i>

Holistisk tilgang

Sårbunden

Sårkanten

Huden omkring såret

Behandling

Ordlister

# Vurdér alle elementer i huden omkring såret



## Huden omkring såret - vurdering

<p>Maceration Ødem</p>  <input type="checkbox"/>	<p>Hyperkeratose</p>  <input type="checkbox"/>
<p>Hudafskrabning</p>  <input type="checkbox"/>	<p>Kallositet</p>  <input type="checkbox"/>
<p>Tør hud</p>  <input type="checkbox"/>	<p>Eksem</p>  <input type="checkbox"/>

# Mål med behandling af huden omkring såret



## Huden omkring såret

Vurdering	Mål med behandlingen
<ul style="list-style-type: none"><li>• Maceration</li><li>• Ødem</li></ul>	<i>Håndtere sårvæsken og ødem</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Tør hud</li></ul>	<i>Rehydrere huden</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Hudafskrabning</li><li>• Eksem</li></ul>	<i>Beskytte huden</i> <i>Behandle eksem</i>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Hyperkeratose</li><li>• Kallositet</li></ul>	<i>Fjerne dødt væv</i>

Holistisk  
tilgang

Sårbunden

Sårkanten

Huden omkring  
såret

Behandling

Ordliste

# Behandling

## Sårbunden

Vurdering	Mål med behandlingen	Forslag til behandling
<b>Vævstype</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Nekrotisk</li><li>• Fibrin</li></ul>	<i>Fjerne dødt væv</i>	Debridering/oprensning Evt. hydrogel eller fiber
<ul style="list-style-type: none"><li>• Granulation</li><li>• Epitelialisering</li></ul>	<i>Beskytte granulations- og epitelvæv</i>	Skumbandage
<b>Sårvæske</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Tørt</li></ul>	<i>Rehydrere sårbunden</i>	Hydrogel
<ul style="list-style-type: none"><li>• Lav</li><li>• Moderat</li><li>• Højt</li></ul>	<i>Håndtere sårvæsken</i>	Passende bandage til væskenniveauet (f.eks skum, hydrokapillær, alginat eller fiber)
<b>Infektion</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• Tegn på infektion</li><li>• Tegn på biofilm</li></ul>	<i>Reducere bakteriemængden</i>	Debridering/oprensning Antibakteriel (skum, alginat)

## Sårkanten

Vurdering	Mål med behandlingen	Forslag til behandling
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Maceration</li> </ul>	<i>Håndtere sårvæsken</i>	Barriere creme. Passende bandage til væskniveauet (hydrokolloid eller tynd skum til lavt, skum eller hydrokapillær til moderat/højt, evt. alginat, fiber)
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tørre sårkanter</li> </ul>	<i>Rehydrere sårkanten</i>	Hydrogel
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Underminering</li> <li>• Fortykkede sårkaner/ødem</li> </ul>	<i>Fjerne dødt væv + beskytte granulations- og epitelvæv</i>	Oprensning indefra og ud + alginatfiller eller fiber

## Huden omkring såret

Vurdering	Mål med behandlingen	Forslag til behandling
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Maceration</li> <li>• Ødem</li> </ul>	<i>Håndtere sårvæsken</i>	Barriere creme. Passende bandage til væskniveauet (f.eks. skum, hydrokapillær, alginat eller fiber). Kompressionsbehandling
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tør hud</li> </ul>	<i>Rehydrere huden</i>	Blødgørende creme/lotion
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hudafskrabning</li> <li>• Eksem</li> </ul>	<i>Beskytte og behandle huden</i>	Barriere creme og/eller medicinsk creme til eksem
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Hyperkeratose</li> <li>• Kallositet</li> </ul>	<i>Fjerne dødt væv</i>	Debridering/oprensning + aflastning Blødgørende creme

Holistisk tilgang

Sårbunden

Sårkanten

Huden omkring såret

Behandling

Ordliste

# Ordliste



## Vurdering af sårbunden

### Vævstype

#### *Nekrotisk*

- Sort eller gult væv, som består af døde hudceller

#### *Slough/fibrin*

- Gult væv, som består af fibrin, pus og proteinholdig materiale

#### *Granulation*

- Rødt, frisk nydannet væv i sårbunden

#### *Epitelialisering*

- Lyserødt/hvidt væv i de sidste stadier i sårhelingen, hvor epitelcellerne vandrer hen over såroverfladen

#### *Ophobning af sårvæske*

- Sårvæske hober sig op i sårbunden. Dette kan ske, hvis sårbunden er ujævn med forskellig dybde eller forhøjninger, eller i lommer/fistler

### Sårvæske

#### *Væske fra såret*

- Ved normal heling øges væskemængden i inflammationsfasen for at rense såret og et fugtigt sårmiljø opretholdes, som fremmer sårhelingen
- I kroniske sår er sårvæsken biokemisk anderledes og proteiner i såret nedbrydes, som fører til yderligere forværring

### Infektion

- Bakterier i større antal ødelægger vævet og forhindrer sårheling. Kliniske tegn på infektion kan ikke ses hos patienter, som er immunkompromiteret, eller hos dem, som har dårlig blodomløb eller et kronisk sår

## Biofilm

- Biofilm er en koloni af mikroorganismer, med genetisk diversitet, som skaber en kronisk infektion. Biofilm er karakteriseret ved at have øget tolerance over for antibiotika, antimikrobielle stoffer og kroppens immunforsvar. Hvis disse kliniske tegn er tilstede - på trods af god sårbehandling - så kan det være tegn på biofilm:
  - Slough
  - Øget væskniveau
  - Usund granulation/hypergranulation
  - Dårlig lugt
  - Forsinket sårheling



## Vurdering af sårkanten

### Maceration

- Blødgøring og nedbrud af sårkanten som følge af længerevarende udsættelse for fugt og sårvæske. Ses ofte som hvide

### Tørre sårkanter

- Manglende eller lav fugt hindrer udvikling og migration af nye celler for at kunne danne nyt væv

### Underminering

- Ødelæggelse af væv, som går ind under sårkanten, så såret er større end det, man kan se på hudoverfladen

### Fortykkede sårkanter/ødem

- Ødem er øget væskeansamling i vævet

Holistisk  
tilgang

Sårbunden

Sårkanten

Huden omkring  
såret

Behandling

Ordliste

# Ordliste



## Vurdering af huden omkring såret

### Ødem

- Ødem er øget væskeansamling i vævet/kroppen, som ofte ses nedadtil på underbenet. Men væske kan også fordele sig mere udbredt i vævene alle steder på kroppen

### Maceration

- Blødgøring af huden, som resultat af længerevarende kontakt med fugt. Macereret hud ser hvidlig ud

### Hudafskrabning

- Forårsaget af gentagen skade pga. traume på hudoverfladen, f.eks. kradning, afskrabning, bivirkning fra medicin eller irriterende stoffer

### Tør hud

- Keratincellerne bliver flade og skællende. Huden føles ru og der kan være synlige hudflager

### Hyperkeratose

- Massiv opbygning af tør hud (keratin), ofte på hænder, hæle og fodsåler

### Kallositet

- Fortykket og hærdet del af huden eller blødt væv, specielt i områder der er udsat for friktion eller tryk

### Eksem

- Inflammation i huden, kendetegnet ved kløe, rød hud og udslett



## Mål med behandlingen

### Dødt væv

- Nekrotisk væv eller fibrin, som forsinker sårhelingen, hvis ikke det bliver fjernet

### Bakteriemængde

- Antal af bakterier i såret. Lavt antal bakterier uden tegn på infektion kaldes kontaminering eller kolonisering og kræver ingen behandling. Hvorimod et højt antal bakterier vil vise tegn, der tyder på lokal infektion eller systemisk infektion



### Referencer:



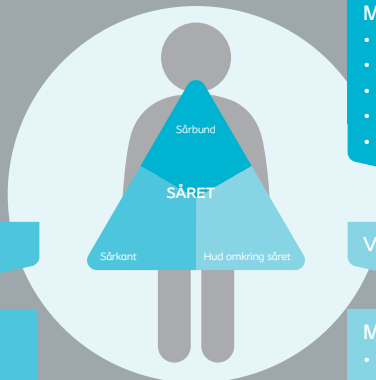
Dowsett C *et al.* Taking wound assessment beyond the edge. *Wounds International* 2015;6(1):19-23.



Dowsett C *et al.* The Triangle of Wound Assessment Made Easy. *Wounds International*. May 2015.



Dowsett *et al.* A focus on the Triangle of Wound Assessment – addressing the gap challenge and identifying suspected biofilm in clinical practice. *Wounds International* 2019; Vol 10 Issue 3.



## Vurdering af sårbunden

### Mål med behandlingen

- Fjerne dødt væv
- Håndtere sårvæske
- Reducere bakteriemængden
- Rehydrere sårbunden
- Beskytte granulations/epitelvæv

## Vurdering af sårkanten

### Mål med behandlingen

- Håndtere sårvæske og beskytte sårkanten
- Håndtere ødem
- Rehydrere sårkanten
- Fjerne dødt væv indefra og ud
- Beskytte granulations/epitelvæv

## Vurdering af huden omkring såret

### Mål med behandlingen

- Håndtere sårvæske
- Håndtere ødem
- Beskytte huden
- Rehydrere huden
- Fjerne dødt væv
- Behandle eksem